

RECENZE

JEHLÍK V. 2013: *Die Vegetation und Flora der Flusshaffen Mitteleuropas*. Academia, Praha, 542 pp. ISBN 978-80-200-2099-4.

V knize autor předkládá čtenáři výsledky svého dlouholetého botanického výzkumu říčních přístavů a překladišť ve střední Evropě. Svá bádání trvající 41 let zaměřil na vltavsko-labskou vodní cestu, tj. Čechy a Německo až po Hamburg (38 přístavů) a dunajskou vodní cestu, tj. Bavorsko, Rakousko, Slovensko a Maďarsko (24 přístavů). Podrobným a přehledným způsobem popisuje na 542 stranách textu a tabulek floru a vegetaci 62 přístavních makrolokalit.

Podrobně je analyzována vegetace přístavů, kde autor zjistil 94 základních vegetačních jednotek (od asociací až po vlastní společenstva). Nově popisuje 7 asociací a subasociací: *Tanaceto-Arrhenatheretum rumicetosum thyrsoflori*, *Corniculario aculeatae-Corynephorretum chondrillietosum junceae*, *Petrorhagio saxifragae-Sedetum sexangularis*, *Rumici thyrsoflori-Sedetum acris*, *Acino-Sporoboletum cryptandri*, *Chenopodio suecii-Atriplicetum sagittatae*, *Chenopodietum stricti chenopodietosum probstii* Dostál et Jehlík 2011. Zjištěné syntaxony jsou podrobně okomentovány, u 76 z nich jsou uvedeny fytoecologické snímky. Následuje výčet přístavů, doplněný o nákladová a seřaďovací nádraží, závodů na zpracování olejnin a zemědělských závodů, kde se jako krmivo používal odpad ze zpracovaných olejnin (ta pouze z území bývalého Československa), kde byl uvedený syntaxon zjištěn.

Při průzkumu flory zjistil autor celkem 1 255 taxonů vyšších rostlin včetně hybridů a hybridogenních druhů. Okrajově uvádí i zjištěné mechy a játrovky, lišejníky a houby (40 taxonů). Na základě studia druhové garnitury jednotlivých přístavů rozlišuje 24 areáltypů. U každého zjištěného taxonu uvádí příslušný areáltyp, počet přístavů s výskytem druhu, postavení v klasifikačním systému synantropních rostlin a výskyt v příslušných přístavech podle vodních cest a zemí. Na základě systému klasifikace antropofyt rozlišuje autor z celkem zjištěných 1 255 taxonů 636 domácích rostlin a apofyt, 247 archeofyt, 210 neofyt, 146 efemerofyt a 16 druhů těžko zařaditelných. Vzájemně porovnává druhovou garnituru přístavů vltavsko-labské a dunajské vodní cesty a analyzuje původ a zdroje adventivních druhů v obou říčních systémech. V závěru této rozsáhlé studie uvádí autor výčet a hodnocení invazních druhů a také chráněných a ohrožených druhů cévnatých rostlin.

Publikace přehledným a vyčerpávajícím způsobem podává v širokém spektru informace o vegetaci a floře, botaniky spíše přehlížených ekotopů. O to je práce V. Jehlíka záslužnější. Každý, kdo se v budoucnu bude kdekoliv v Evropě zabývat podobným tématem, bude muset sāhnout po této knize.

Alois Čvančara